

NOVI GROBOVI

JOSEPH BOBNAR

Po daljši bolezni je preminil v Lutheran bolnišnici Joseph Bobnar (Petan), star 53 let. Stanovalec je pri družini Korach na 1238 E. 74 St. Doma je bil od Novega mesta, kjer zapušta dve sestre, Francko in Micko ter več sorodnikov. Bil je samski in tu ne zapušta nobenih sorodnikov. Bil je član društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ.

Pogreb se vrši v petek jutraj iz Zelenega grobnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

STEPHEN FERENAC

Preminil je Stephen Ferenac, star 67 let, stanujoč na 1592 E. 33 St. Doma je bil iz Hrvatske. Tu zapušta soprogo Mary, sinova John in Steve ter hčeri Mrs. Mildred Martich in Caroline. Pogreb se vrši iz Golubovega grobnega zavoda, Superior Ave. in E. 47 St.

Domače vesti

Dekoriranje St. Clair ulice

Kot nam poroča cvetličar Louis Slapnik, načelnik odbora, ki bo skrbel za okraševanje St. Clair ulice za božične praznike, se je šlo na delo s polno paro. Pooblaščen članice odbora bodo te dni obiskale vse trgovce v naselbini za prispevke in sodelovanje.

V načrtu se ima dekoriranje obeh strani ulice od E. 60 do E. 68 St. Središče božičnih programov bo St. Clair kopališče, pred katerim poslopjem se bo tudi postavilo veliko božično drevo.

O poteku dela in podrobnostih ter dnevnega vsporeda bo odbor poročal sproti.

Iz bolnišnice

Mrs. Antonia Počkaj se je vrnila iz St. Alexis bolnišnice na svoj dom, 10209 Prince Ave., kjer se sedaj nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem prijateljem za obiske, vosem prijateljcem in darovalcem kartice, cvetlice in darila, ki jih je bila deležna. Prijateljce jo sedaj lahko obiščejo na njenem domu.

Dekle potrebuje krvi

Miss Julia Zerovnik, hči poznane Mrs. Julije Zerovnik iz 14919 Hale Ave., tajnice društva Slov. Sokolice št. 442 SNPJ, se nahaja resno bolna v Lakeside bolnišnici. Treba ji je več transfuzij krvi in družina prosi, če bi se kdo prostovoljno prijavil in daroval kri. Lahko pokličete na dom MU 7230 ali pa se zglasite v bolnišnici.

Za zdravila

Družina J. Sadar iz Cherokee Ave. je izročila v našem uradu \$5, za zdravila za staro domovino, katero vsoto je darovala družina Mr. in Mrs. Joseph Centa iz Addison Rd. v spomin pokojnega Joseph Sadar.

Nova telefonska številka

Mr. Michael Telich, zastopnik Sun Life Assurance Co. of Canada, sporoča, da je dobil na svojem domu na 64 E. 211 St. novo telefonsko številko — REDwood 1140.

Zapadne sile so odobrile nove odstopke zapadni nemški državi

BONN, 15. nov.—Nemški kancelar Konrad Adenauer je danes v teku parlamentarnih debat naznanil, da so zapadne sile odobrile nadaljne odstopke zapadni nemški državi, med ostalim da ji bodo pustile tovarne jekla, sintetičnega olja in gume.

Adenauer je izjavil, da so trije zunanji ministri na konferenci v Parizu sklenili, da se lahko zapadni Nemčiji dovoli izgradnjo večjih trgovinskih ladij. Zapadna Nemčija bo lahko ustanovila v inozemstvu trgovinske konzulate, pristopila k mnogim mednarodnim organizacijam, obljubljeno pa ji je tudi, da bo umaknjeno "stanje vojne," ki še vedno obstoja, ker mirovna pogodba ni še sklenjena.

Nemški kancelar je poudaril, da zapadne sile odločno vztrajajo, da se mora razkosati nemške tovarne, ki bi lahko producirale za vojno. Te tovarne bodo razdeljene kot vojna odškodnina zapadnim zavezniškim državam.

Najprvo se bo ustavilo razkosavanje tovarn jekla in sintetičnega olja in gume. Med ostalim bo prizanešeno ogromnim tovarnam jekla v Hahbornu in Porurju, ki so lastnina nemškega magnata Thyssena.

V zameno za nadaljne odstopke bo Nemčija pripravljena, da pristopi kot članica Komisiji za Porurje, ki bo nadzorovala obsežno produkcijo jekla in premoga v Porurju. Obvezala se je na polno sodelovanje z zapadnimi silami, kar se tiče jamstva, da se industrijo zapadne Nemčije ne bo preuredilo, da bi lahko služila za vojne namene. Ta zagotovila je posebno odločno zahtevala Francija, ki se boji možnosti in ponovljenega vojaškega napada.

Nemčija bo soglasno z izjavami Adenauerja dovolila, da tujja podjetja vlagajo kapital v nemške industrije. Franciji bo baje dovoljeno, da vložijo 40 odstotkov kapitala, da bi tako kontrolirala nemške tovarne, ki bi lahko producirale tudi orožje.

Voditelj socialnih demokratov dr. Kurt Schumacher pa je v parlamentarnih debatah napadel Adenauerjevo poročilo, rekoč, da se ni smelo odobriti koncesije zapadnim silam. Izjavil je, da je že v naprej prerokoval, da bo Adenauer prišel na sejo parlamenta praznih rok.

MORILCI GANDHIJA SO BILI OBESENI

AMPALA, Indija, 15. nov.—Nathuram Vinayak Godse, 25 let star študent, ki je januarja meseca pretekega leta s štirimi streli umoril indijskega voditelja Mahandasa Gandhija, je bil danes skupaj s svojimi sodelovalci obesen.

Godse in njegov sozastopnik Apte sta izjavila, da se nista strinjala z Gandhijevim načrtom, po katerem bi indijski muslimani imeli svojo lastno državo Pakistan. Pred izvršenjem smrtnih obsodbe sta rekla, da se ne kesata, ker sta umorila velikega voditelja.

ČESKI DUHOVNICI SO HVALEŽNI VLADI

PRAGA, 15. nov.—Češkoslovaška časnikarska agencija je danes naznanila, da novi urad za cerkvene zadeve prejema na stotine pism čeških in slovaških duhovnikov, s katerimi se zahvaljujejo za izredno velike plače, ki jih prejemaajo od države.

LEWIS IN UNIJA PLAČALI GLOBO

ASHINWGTON, 15. nov.—Predsednik UMW John L. Lewis je danes plačal globo v znesku \$20.000. Istočasno je tudi njegova unija uredila zadevo in soglasno s sodnijskim odlokom plačala \$1.400.000.

Lewis in unija premogarjev so bili obsojeni na globo leta 1948, ker niso ubogali sodnije, ki je po predsedniškem ukazu z injunkcijo preprečila stavko.

Ameriška politika na Daljnem vzhodu je zelo zapletena

WASHINGTON, 15. nov.—Dobro obveščeni uradniki so danes izjavili, da Zedinjenim državam grozi resne diplomatske težave na Daljnem vzhodu.

Na splošno se že prizna, da so ameriški napori, da bi se zapadne države vzdržale priznanja nove komunistične vlade Kitajske, propadli. Pričakuje se, da se bo Anglija vdala pod pritiskom svojih trgovinskih interesov in v teku dveh mesecev gotovo priznala vladu v Peipingu. Njej bosta sledili Indija in Pakistan.

Opazovalci ne verujejo, da bodo Zedinjene države kmalu priznale novo ljudsko republiko Kitajske. Prepričani so, da so kitajski komunisti namenoma spravili Zedinjene države v takšen položaj, da brez zgube svojega ugleda ne morejo priznati nove vlade. Kajti ameriško priznanje bi obenem pomenilo, da imajo kitajski komunisti pravico delati z ameriški uradniki, kar hočejo, kakor se je to zgodilo z ameriškim konzulom v Mukdenu, ki se sedaj nahaja v ječi, ker da je baje pretepel nekoga kitajskega uposlenca.

Tudi ameriški načrt, da se na predavanje komunistov ustavi na mejah Kitajske, je resno ogroženo.

Velike kitajske manjšine v južno-vzhodnih azijskih državah že kažejo znake, da hočejo komunizem. V Indokitajski nacionalisti, ki jih hujskajo francoske oblasti, ne morejo ustaviti in uničiti podtalne komunistične armade. Burma se že nahaja v vrtnicu revolucije, Indonezija, ki je nedavno postala neodvisna, pa ima tudi težave s komunisti in ostalimi revolucionarnimi skupinami.

Seja farmskega odbora

Redna mesečna seja odbora in zastopnikov farme SNPJ se vrši v četrtek, 17. nov. v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Zastopniki so prošeni, da se seje udeležijo.

NAČIN, PO KATEREM SE JE

vodil spored koncerta pred 15 leti, je zelo ugaljal takrat. Zato se bo na isti način vodil program v nedeljo. Je prav svojevrsten. Pevci so gotovi, da vam bo ugaljal tudi to pot.

Trumanov program bo zvišal deficit za čez 16 milijard

Senator Taft pravi, da bo program pahnil teželo v stagnacijo in stroge ukrepe

WASHINGTON, 15. nov.—Ohijski republikanski senator Robert A. Taft je danes izjavil, da bo Trumanov program za prihodnje leto zvišal vladin deficit za čez 16 milijard dolarjev in pahnil deželo v zastoj in stroge ukrepe.

Taft je napadel celotni Trumanov program. Rekel je, da je vlada že itak soočena s pet in pol milijarde deficita, toda k temu bo obvezna zdravstvena služba pristavila šest milijard, Brannanov načrt šest milijard, obvezna vojaška služba štiri milijarde in nadaljne milijarde pa službe druge vrste.

"Kako moremo za 50 odstotkov zvišati naše federalne davke, ne da bi zadušili razvoj businessa razširjanja in ne da bi povzročili veliko brezposelnost?" je vprašal Taft.

Republikanski senator je v svojem ostrem napadu na Trumanov program opozoril, da je Truman v svojem govoru v St. Paulu dal jasno vedeti, da bo ob priliki volitev leta 1950 zahteval kongres, ki bo v celoti sprejel njegov program.

Taft je rekel, da predsednik s svojim programom želi pooblastila, da lahko določa cene in mezde, da kontrolira distribucijo in s tem tudi potrebno racioniranje in da postavi vladu v business, ki si ga sama želi. Dalje bi po Taftovem mnenju v zvezi s farmerskim programom Truman želel pooblastila, da farmerje spravi pod kontrolo, jim pove, koliko akrov žita in koruze lahko imajo, koliko glav goveda lahko hranijo in koliko kokoši lahko vzdržujejo. Kar se pa tiče vladnega zajamčenja dela vsakemu moškemu, je Taft rekel, da je to nemogoče storiti, ne da bi vlada sama povedala posameznim delavcem, kakšno delo morajo sprejeti in koliko plače lahko imajo.

LAUSCHETA HOČEJO ZA KANDIDATA ZA SENAT

Zadnji teden se je v Clevelandu na okrajnem sestanku International United Auto Workers unije (AFL) začelo gibanje "Lauscheta za zvezni senat." Lester Washburn, milwaški predsednik unije, je izjavil, da bi republikanski senator Robert Taft bil poražen, če bi Lausche kandidiral proti njemu.

Sam Lausche še ni podal nobene izjave, če bo ali pa ne sprejel kandidature. Naznanil je, da bo svoj sklep pojasnil do srede.

TRUMAN BO ODLIKOVAL BIVŠEGA DRŽAV. TAJNIKA

WASHINGTON, 15. nov.—Predsednik Truman bo 25. novembra odlikoval bivšega državnega tajnika George C. Marshalla z bakreno plaketo. Bivši državni tajnik bo odlikovan zaradi svojega prispevka Ameriki.

V FRANCIJI LAHKO SLIKAJO NAGE ŽENSKO

PARIZ, 15. nov.—Pariška sodnija je danes odločila, da se lahko s fotografskim aparatom slika nage ženske, toda slike morajo res biti umetniške.

"Fotografski umetnik ima iste pravice, da študira oblike človeškega telesa kot jih imajo slikarji, kiparji ali pa rezbarji," se glasi odlok sodnije.

Djilas pravi, da Sovjetska zveza govori o miru, izvaja pa kampanjo pritiska na miroljubno Jugoslavijo

Jugoslovanski delegat je delno podprl načrt dvanajstih točk za jačanje miru obenem pa zavrgel sovjetske predloge

LAKE SUCCESS, 15. nov.—Jugoslovanski delegat Milan Djilas je danes na seji Političnega odbora Združenih narodov napadel Sovjetsko zvezo radi "pošastne hinavščine," ker govori o miru, izvaja pa agresivni pritisk na miroljubno Jugoslavijo.

Djilas je izjave podal v zvezi s sovjetskimi predlogi za uveljavitev miru. Te predloge sta napadli tudi Kanada in Kitajska, ki sta zahtevali, naj Moskva "razpusti komunistične pete kolone v tujih državah."

Sovjetska zveza je med ostalim predlagala, da Zedinjene države, Anglija, Francija, Kitajska in Sovjetska zveza sklenejo medsebojni mirovni pakt. Temu predlogu so se zoperstavile Zedinjene države z lastnim mirovnim programom, ki vsebuje 12 točk.

Jugoslavija je sprejela večino, toda ne vse ameriške predloge. Kar se pa tiče sovjetskega predloga za pakt med petimi velikimi silami, je Djilas izrazil dvom, da bi takšen pakt prispeval kaj več stvari miru kot pa že obstoječe mirovne obveze, ki jih vsebuje Carter organizacije Združenih narodov.

Djilas, ki je eden od štirih jugoslovanskih voditeljev, ki so bili omenjeni v resoluciji Kominforme, je govoril o opetovanih poskusih Sovjetske zveze, da bi si podvrgla Jugoslavijo. Pristavil je, da je Sovjetska zveza nahajala ostale balkanske države proti vladni maršala Tita.

"Kako more borba voditeljev ene dežele ali pa gibanje za mir biti iskreno, če pa ti voditelji istočasno organizirajo kampanjo pritiska proti eni miroljubni državi?"

"Zares, izgledalo bi, da ta borba ni borba za mir jugoslovanskih ljudstev, pač pa borba proti njim. Nekaj pošastnega je v tej hipokrizi—pod krinko mirovne propagande se dejansko izvaja agresivni pritisk proti eni mali državi," je izjavil Djilas.

Jugoslovanski delegat je odgovoril tudi na obtožbe, da hoče Jugoslavija razdeliti Albanijo. Te obtožbe je odločno zavrgel.

Kitajski delegat je ne zastopajo svoje dežele

Nova vlada ljudske demokratične Kitajske je danes zavrgla kitajske nacionalistične delegate pri organizaciji Združenih narodov, ki da nimajo nobene pravice zastopati kitajsko ljudstvo ali pa govoriti v imenu Kitajske. Sklep kitajske vlade je bil naznanjen potom radio postaje v Peipingu.

Zedinjene države so takoj po gornji izjavi naznanile, da bodo še vnaprej priznale nacionalistične kitajske delegate, ki da imajo pravico zastopati Kitajsko na sejah organizacije Združenih narodov, čeprav se njihova vlada nahaja pred razsulom in nova vlada kontrolira večino kitajskega ozemlja.

Smatra se, da je naznanilo iz

Peipinga prvi korak v kampanji, da tudi organizacija Združenih narodov prizna novo kitajsko vladu, ki se nahaja pod vplivom komunistov.

AMERIKA GRADI BAZE V ŠPANIJI, PRAVIJO V MOSKVI

MOSKVA, 14. nov.—Moskovska "Pravda" je danes objavila članek, v katerem med ostalim pravi, da Zedinjene države po pravljajo in zboljšujejo letališča, mornariške baze in pristanišča v Španiji, ker nameravajo iz telega Iberskega polotoka ustvariti ameriško vojaško bazo. Soglasno s člankom nedaven obisk v Španiji s strani ameriških častnikov ni bil nič drugega kot pa inspekcijska tura ameriških "vojaških bossov, ki kontrolirajo Francovo armado in stratežije konstrukcije v Španiji."

V ČILEJU PREGANJAJO KOMUNISTIČNE VODITELJE

SANTIAGO, 14. nov.—Čilejanski preiskovalni urad je danes naznanil, da je v severnem Čileju bilo aretiranih več komunističnih voditeljev in agitatorjev. Aretacije je policija izvršila pod pretvezo, da se prepreči "teroristični komunistični načrt" za nekakšno "živčno vojno," ki da so jo komunisti nameravali sprožiti v Santiagu in drugih večjih mestih.

Truman bo zahteval sprejetje programa za civilne pravice

WASHINGTON, 15. nov.—Predsednik Truman je nocoj obljubil, da bo nadaljeval borbo za sprejetje programa za civilne pravice.

V govoru na 14. letni konvenciji organizacije zamorskih žena je Truman izjavil: "Vsi, ki smo se nocoj zbrali v tej dvorani, se globoko zanimamo za veliko podvzetje—za razširjevanje svobodščine in prilike za vse naše državljane brez kakršnih koli plemenskih ali pa verskih predsodkov."

Truman je brez uspeha zahteval od kongresa vsaj delno sprejetje svojega programa za civilne pravice vseh državljanov, toda južnokratje so se temu odločno zoperstavljali.

Predsednik je govoril tudi o organizaciji Združenih narodov. Rekel je:

"Ne smemo biti nepotrpežljivi zaradi dozdnevno počasnega napredovanja k cilju, ki je—svetovni mir."

Truman je izrazil zaupanje, da bo ta cilj, svetovni mir, kljub vsem težavam dosežen.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Richard Evans, 18340 Marcella Rd., so se 14. novembra zglasile vile rojenice in pustile krepkega sinčka-prvorojenca. Dekliško ime matere je bilo Molly Tomarič ter je hči Mr. in Mrs. Frank Tomarič iz 886 E. 212 St., srečni oče je pa sin Mr. in Mrs. Evans iz Macedonia, O. Pra-stari mami pa sta postali sedaj prvič Mrs. Mary Tomarič in E. 173 St. in Mrs. Frances Bajec na E. 160 St. — Čestitamo!

IVO PIRKOVIČ:
BITKA ZA PLETERJE

(Nadaljevanje)

Moralo je biti okoli desete ure dopoldne, ko so se prvi bežeči Italijani prikazali iz Brezoviškega gozda proti domu. Ko so prihajali iz gozda, so jih Italijani iz St. Jerneja zapazili in preplašeni spravili na noge vso postojanko. Meneč, da so partizani, so odprli nanje ogenj iz vsega svojega orožja. Štirje tobovi so od šole in Stajetove hiše bruhali granate proti Tavčarjevi in Brežoviški hosti in strojnici in minometi so jim pomagali. Nesrečni Penzovi Italijani so se prihulili k zemlji in mirovali pol ure. Ko pa le ni bilo konca, so začeli odgovarjati z minometi. Vnela se je silovita "bratomorna" borba, ki je trajala dve uri. Lahi v St. Jerneju so že čisto obupali, da bodo mogli "sovražnika" odbiti. Razburjenje je bilo vsak hip večje. Pričakovali so, da bodo partizani vsak čas vdrlji v vas. V obliki zmede, ki je bila vsak trenutek bolj podobna obupu, so ljudje

videli domačega belogardista, mesarja Martina Rangusa, ki je tekal po cesti in vpil, da to niso partizani, toda nihče od Italijanov ga ni utegnil poslušati, nihče se brigati za njegovo vnebo. Na cesti, ki drži proti Novemu mestu, so pri Sajetovi hiši začeli postavljati barikade. Po dvoriščih so pobirali težke vozove in jih vlačili na cesto. Skratka, položaj bi moglo dostojno popisati samo Cervantesovo pero.

Bilo je morda okoli poldne, ko se je priplazil v St. Jernej ves povaljan in blaten italijanski vojak, ki je preplašenim rojakom dopovedal, da St. Jerneju ne prete partizani, ampak da se hočejo vrniti le Italijani. "Bratomorne" sovražnosti so prenehale. Prav ko so se iz šole vsuli otroci, ki so ves čas brez učenja in v strahu prisluškovali sodnemu dnevu zunaj, so se Italijani vračali in vlekli s seboj štiri ranjence — toliko so jih videli otroci — in mrtvega

ZA VAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENdicott 0718

JOHN OBLAK
TRANSFER
OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAK
1146 East 61st St. HE 2730

MIŠKO KRANJEC
OS ŽIVLJENJA
ROMAN

CVETOČA POMLAD
(Nadaljevanje)

Razlika v Katičinem in Tine-
kovem nadzorovanju je bila
ogromna, to je ta družinica
spoznala. Katka je bila
strog in je močno pazila, da se
ni kaj zgodilo. Če se je pa zgo-
dilo, je vse doma povedala.

Tinek, ta je bil docela druga-
čen. Njemu ni nikdar prišlo na
um, da bi koga zatožil pred ma-
jajo ali očetom. Ne, tu je bilo
tudi dovolj svobode. Vse so lah-
ko počeli, kar se jim je zde-
lo, odgovorni pa so bili samo-
nemu. In to je bilo prijetnejše,

kurata, bradatega redovnika
kamalduzijskega reda. Ko so
prihajali v vas prvi, je še dr-
drala v Tavčarjevem gozdiču
užaljena italijanska strojnica,
ki se kar ni dala potolažiti. V-
račajoči se Italijani so bili
blatni in vsi divji. Preklinjali so
na glas ter metali puške in ka-
pe ob tla. Bilo jim je dosti "bor-
be" in se 24 ur niso ganili ni-
kamor več, čeprav so jih belo-
gardisti v Pleterjah z raketami
obupno klicali na pomoč.

Le to korist je imel kapitan
Penzo od svojega pota, da je od
brezoviških belogardistov izve-
del nekaj o nočnem napadu
partizanov in so potem te novi-
ce sporočili iz St. Jerneja po ra-
diju v Novo mesto.

Toda pustimo sedaj Italijane
z njihovo smolo in pogledimo
spet na pravo bojišče.

Partizani so po prvi noči bor-
be, v petek 19. februarja, ves
dan sovražnika držali le v pa-
sti, da se ni mogel ganiti nika-
mor iz samostana. Iz vinogra-
dov, ki leže na hribu na severni
strani samostana, so prežali
partizanski strelci, če bi se v
samostanskem obzidju kaj ga-
nilo. "Če pa se je kdo pokazal
oknu", piše pater prior v svojih
spominih, "so iz vinograda
tako streljali in tako ubili ne-
kega belega (Bakšeta Franca iz
Brezij pri St. Jerneju, op. I. P.),
ki je bil pri oknu." Franca Po-
všica iz Dobrave pri Škocjanu
in Karla Rebselja iz St. Jakoba
je pa po nerodnosti raztrgala
nemška miha, kakršne so beli
nosili privezane na jermenih
okoli pasa. Italijani so jima za-
pisali v spomin, da "sta takoj
slavno končala". "Se danes je
videti na zidu sledove eksplozi-
je nemške mine", pravi p. prior.
Ranjeneh je bilo tega dneva še
več, ohranjeni sta nam le ime-
ni Valentina Lavriča iz Velike-
ga Lipovca pri Ajdovcu in Fran-
ca Avsca z Dolža pri Novem
mestu. Prvi jo je izkupil v des-
no ramo, drugi pa po desnem
očesu.

Tudi iz Pleterij je poizkušala
bela patrola prodreti že zjutraj,
da bi prinesla na Brezovico in
Italijanom v St. Jernej novico
o težkem položaju v Pleterjah,
toda so jih partizani takoj na-
padli in so belogardisti naglo
zbežali spet v samostansko zi-
dovje.

Ves dan je po malem pokalo.
Popoldne je topništvo iz St. Jer-
neja streljalo na gozdove in kra-
je okoli Pleterij, v zraku pa je
od tretje do pete ure krožilo so-
vražnikovo letalo in metalo
bombe.

Ta dan podnevu so poizkušali
prodreti proti Pleterjam tudi
belogardisti iz Kostanjevice.
"Oddelek s Cimermanom se je
podal na Slinovico", pravi poro-
čilo, ki ga je pisal italijanski
zvezni častnik pri kostanjeviški
beli posadki, podporočnik Puc-
ci Francesco, "toda takoj ob
odhodu ga je napadel z močnim
ognjem iz avtomatskega orožja
sovražnik, ki je z okoliških vi-
šin oviral vsako napredovanje

mi, naposled pa izpljuvali z
ogorčenjem, ko so sprevredili
prevaro. On se je pa zadovoljno
režal. Kajpa, pritožil se ni no-
beden nikjer ker potlej ne bi
smel drugič več zraven, in to
bi bilo neprijetno zdaj, ko se je
začela pomlad.

Tako pojde življenje dalje.
Kmalu bodo ribarili, s čimer se
bo življenje znatno izboljšalo.
Konec pomladi pridejo na vrsto
mlade ptice, kar bo tudi dobro.
Marsikatera vrana ali sraka se
bo očvrkla doma, čeprav si bodo
potem ob njej tudi drugi oblizo-
vali prste.

Takrat pa že dozoreva prvo
sadje: najprej jagode v gozdo-
vih, potlej murve po vrtovih, na-
zadnje prva jabolka in hruške,
ko so že tudi češnje pobrane. Ta-
kole: če je kje na vrtu kakšna
češnja, tedaj Tinek povede svo-
jo družiničo, jo razpelje po oko-
lici, da bi pazila. Vsakdo ima
svoje naročilo: gledati, ako bi

šla. Tinek je ta čas tolažil sede-
čo slepo družbo na vejevju, naj
molčijo in ne godrnjajo preveč,
če je zemlja nekoliko mrzla ali
če vejevje tišči. Ko se je že ho-
tel razsrditi, da Veronike tako
dolgo ni, se je naposled le pri-
kazala. Zapovedal je majhni
družbi, naj lepo miži, kajti mladi
štrki spočetka najbrže ne vidi-
jo.

"No, si prinesla?"

"Sem," je rekla tiho. Segala
je v nedrje in vlačila ven kose
kruha, ki jih je narezala. Zase
je v žep vtaknil največji kos,
enega je dal njej, za ostalo pa
je dejal:

"To bova nosila mladim." In
nekaj časa sta donasala hrane
mladičem, ščipajoč od enega ko-
sa. Ko pa je naposled zmanjka-
lo kruha in sta tudi svojega
pospravila, si je Tinek še nekaj
izmisllil: nekje je našel kravje
odpadke in potlej je to ščipal in
nosil mlajšim in vtikal v usta.
Otroci so nekaj časa mleli z zob-

Tega dne, v petek, smo opa-
zili že tudi v Novem mestu ži-
vahno in nervozno tekanje bele
garde in italijanske vojske. Be-
la garda je bila na nogah že
navsezgodaj. Popoldne sta se
pripeljala iz Bršljina v Kandijo
dva vlaka italijanskega vojaš-
tva. Tam je čakalo 23 kamio-
nov, ki so nato pod varstvom
oklopnikov krenili skozi Zabjo
vas proti St. Jerneju. Kolono je
pri njenem prodiranju podpira-
lo težko topništvo, ki se je od
časa do časa oglašalo s severne
in vzhodne strani mesta z bes-
nim streljanjem. Po svoji nava-
di so Italijani brezglavo sejali
uničevanje na vse strani. Se ti-
sti dan so pripeljali v Novo me-
sto s Podgorja pet ali šestletne-
ga otroka, ki ga je topovska
krogla ranila menda sredi Su-
hadola mater pa — tako so
ljudje govorili — raztrgala.

Iz poročila, ki ga je napisal
poveljnik italijanskega 24. peš-
polka in komandant kolone,
Manlio Berardi, izvemo, da je
italijanska kolona začela prodi-
rati ob štirih popoldne in da so
je sestavljali: III. bataljon 24.
pešpolka, bataljon bele garde,
dva tanka in trije oklopni av-
tomobili. Pri Mokrem polju je
bila nevarnost na desnem krilu,
zato so dobili belogardisti nalo-
go kolono zavarovati od te stra-
ni. Ko bi bila kolona na Mo-
krem polju in bi "ščit okupa-
torja" opravil svojo nalogo, naj
bi se belogardisti vrnili spet v
Novo mesto, da ne bi bilo morda
tam kaj napake.

Pod Struškim klancem je bil
most porušen in se je kolona
ustavila. Partizanska zaseda je

Holiday Treats

Picture pretty and so tempting you can't resist them, that's our holiday treat, Heavenly Bars. These bars are rich and delicious with that melt-in-the-mouth goodness. The recipe is versatile — you can make bars or for a more festive occasion, shape as cookies and give them a chocolate coating.

Heavenly Bars

Base:
1 cup butter or margarine
½ cup confectioners' sugar
2 teaspoons vanilla

Topping:
½ cup chopped nutmeats
1 six-ounce package chocolate chips

Cream butter, add sugar gradually. Beat in vanilla. Add flour and salt to creamed mixture. Stir in rolled oats. (Dough will be quite stiff.) Spread in a greased 7x11-inch baking pan. Bake in a slow oven (325°F.) 25 to 30 minutes. Sprinkle chocolate chips on top; return to oven until chocolate is melted, about 3 minutes. Spread chocolate evenly; sprinkle with nutmeats. Chill and cut into bars. Makes 24 bars.

FOR CHOCOLATE DIPPED COOKIES: After step 3, shape dough into small cones, balls or logs and place on greased baking sheet. Bake as directed above. Cool. Prepare chocolate dip by melting two 6-ounce packages of chocolate chips in the top of a double boiler. Add ¼ cup of milk and beat with a rotary egg beater until combined. Using a pair of tongs or 2 forks, dip the cooled cookies into the chocolate. Roll them in chopped nutmeats or shredded coconut if desired and place on a wire rack to drain. Store in refrigerator.

odprla ogenj. Belogardistična
pobojnica je zašla pred parti-
zanske puške in takoj so oble-
žale štiri žrtve. Mrtvi so bili:
36 letni Jože Goršin s Potov vr-
ha, 32 letni Franc Saje iz Zbur
pri Škocjanu in 18 letni Janez
Košmrlj s Pristave pri Novem
mestu; smrtno pa je bil ranjen
20 let stari Martin Stopar iz
Vrbij pri Sv. Križu in je drugi
dan nato v Novem mestu umrl.
O teh izgubah so se ohranili za-
piski, ni pa dvoma, da jih je
bilo ta dan na tem mestu še
več. "Njihova žrtev je prepre-
čila", je hvaležno zapisal Be-
rardi, "da ni padla (italijanska)
glavnina v nastavljen past na
kraju, kjer bi imelo sovražniko-
vo orožje smrtonosen učinek,
ker bi bilo treba prekoračiti čis-
tino nasproti gozdnatim viši-
nam, ki so bile trdno v rokah
komunističnih tolovajev."

O dogodkih v Mrzli dolini pod
Struškim klancem, je italijan-
sko poročilo zelo skopo. V res-
nici pa se je tam vnela med par-

Man Rescued From "Beast of Burden" Role

CHICAGO, ILL. — Materials handling machines are now helping men to move, lift and stack the heaviest loads merely by the flip of a lever. This electric worksaver relieves man from being a "beast of burden," for it picks up 6 kegs of nails in one grab in a fraction of the time it requires a man, straining hard, to lift one of the 110 lb. kegs, as shown above.

The worksaver is also a lifesaver because it enables a man to work and live many more years than were he to use only his muscles and back to haul materials. The new motorized handtruck was introduced at the opening of the new Chicago materials handling headquarters of Yale & Towne that serves mid-west industries and railroads.

American Royal Grand Champion Steer

KANSAS CITY, MISSOURI — This smooth, beefy Hereford steer, finished perfectly, and a 19 year old FFA boy from Oklahoma, proved the winning combination of the 1949 American Royal Livestock Show held here, October 15-22. The fat steer Grand Championship went to Bob McKinley of Dale, Oklahoma on his Hereford, Herschel's Pride. The 1190 pound winner was selected by H. S. Kildee of Iowa State College from some 350 steers of all breeds. In addition to the regular show premium money, Bob won \$700 from a feed manufacturer and \$500 from the American Hereford Association.

Herschel's Pride was purchased at the close of the show by the Williams Meat Company for \$150 per pound. In addition, they purchased the Grand Champion Carload of fat steers, also Herefords, for \$61 per cwt.

tizani in okupatorjem ter belo-
gardisti srdita bitka, ki je tra-
jala nekaj ur. Z vsemi svojimi
oklopniki, težkim orožjem in
večkratno premočjo ni okupator
proti partizanom opravil nič.
Volja je premagala jeklo; saj
so bili partizani takrat še slabo
oboroženi. Podpolkovnik Berar-
di se izgovarja, da se je moral
vrniti zavoljo "negotovega po-
ložaja v nočni temi in razbite
ceste, po kateri ni bilo mogoče
napredovati, ker je bila pod kon-
trollo sovražnika."

Tepena vojska črnih in belih
sraje se je z mrtvimi in ranjeni-
mi vračala ob poldeveti uri zve-
čer v mesto, zavita v dobrotno
temo in vesela, da meščani ni-
so videli njenega povratka.

(Dalje priložnijo)

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

CETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Vroče je pripekalo sonce na zemljo. Po ulicah je velo po ostrem duhu prahu, lobode in konjskega pota. Po vrtovih, na visokih vrhah, posutih s kosmatinastimi gnezdi, so vreščale vrane. Stepana rečica, ki so je nekje v gornjem koncu livade pošli izvirki studenčnice, je počasno tekla po vasi in jo delila na dve polovici. Od obeh strani so polzele k nji obširne kozaške domačije, vse v gostem goščavju sadovnjakov, s češnjami, ki so zaslanjale okna hiš, z vejnatimi jablanami, ki so odpirale soncu zeleno listje in mlade krehulje sadov.

Grigorij je z zameglenimi očmi gledal na dvorišče, zaraslo s krivenčastim trpotcem, na bajto z rumenimi naoknicami, s slamo krito, na visoko vago pri vodnjaku... Pri podu, na enem izmed kolov starega plotu, je visela konjska čepinja, pobeljena od dežja, v kateri so se črnile luknje praznih očesnih jamic. Po istem kolu se je vibasto opletala, ležla in se stegovala v svet zelena bučna vitica. Dosegla je konico kola, se oprčila s kosmato ročico koncev čepinje, mrtvih konjskih zob, njen vršček pa se je povesil, iskal opore in že grabil vejico v bližini stoječega grma brogovite.

Ali je Grigorij vse to videl v sanjah ali v daljnem detinstvu? Prevzel ga je nepričakovan napad bridke žalosti, da je legel vnic za plot, si pokrtil obraz z rokami in se dvignil šele tedaj, ko je od daleč zaslišal zategli: "Sed-la-a-j ko-nje!"

Ponoči je na pohodu zajahal iz vrste, se zaustavil, kakor da bi mislil presedlati konja, potem pa je prisluškoval počasi oddaljujočemu se, zamirajočemu peketu konjskih kopit, je planil v sedlo in v diru drvel v stran od ceste.

Kakih pet vrst je gnil konja, ne da bi se ustavil, potem pa ju je prevedel v korak in poslušal, ali ne drvi za njim gonja? V stepi je bilo tiho. Samo pribe so se tožno sklicevale na peščenih kozlih in nekje daleč, daleč je kmaj slišno javkal pasji lajež.

Po črnem nebu zlato obilje migljajočih zvezd, V stepi tišina in vetre, prepojen z domačim in trpkim vonjem po pelinu... Grigorij se je dvignil v stremeni, olajšano zavzdihnil s polnimi prsmi...

17

Veliko pred svitom je pridir-

jal na travnik nasproti Tatarskega. Pod vasjo, kjer je bil Don počasnejši, se je slekel do nagega, privezal konjema na glavo obleko, škornje, orožje, prijel z zobmi torbo z naboji in se obenem s konjema poglaval v vodo. Voda ga je ošinila z neznoznim hladom. Poskušal se je ugrejeti, zato je naglo zamahoval z desnico, z levico pa ni pustil zvezanih povodcev in poluglasno je spodbujal stokajoča in med plavanjem prhajoča konja.

Na bregu se je urno oblekel, pritegnil podprege, sedel in, da bi segrel konja, hitro odpeketal proti vasi. Zmočeni plašč, mokra krila sedla, vlažna srajca so mu mrazili telo. Grigoriju so šklepetali zobje, po hrbtu ga je spreletaval srh, sam je ves trepetal, ali kmalu ga je nagla ježa ugrejala in ne daleč od vasi je zajahal v korak, se oziral na vse strani in ostro prisluškoval. Sklenil je pustiti konja v grapi. Po gruščnatem melu se je spustil v kotlino grape. Konjema je pod kopiti suho zaškrtalo kamenje, utrnile so se ognjene iskre, ki so jih kresale podkve.

Grigorij je privezal konja k suhemu vodnemu brestu, znanemu iz mladosti, in odšel v vas.

Vidiš jo, staro Meleholjvo hišo, temne kopice jablan, vago vodnjaka pod Velikim vozom... Grigorij se je zasopel od razburjenja, ko se je spustil proti Donu, oprezno zlezal čez plot Astahovljega dvorišča, krenil k oknu, nezaprtemu z naoknicami. Slišal je samo goste utripe srca in zamolklo šumenje krvi v glavi. Tiho je potrkal po križu okvira, tako tiho, da skoraj sam ni slišal trkanja. Aksinja je molče prišla k oknu in se ogledala. Videl je, kako je pritisnila roke na prsi, in zaslišal nerazločen stok, ki se ji je utrgal iz ust. Grigorij je z znamenjem pokazal, naj odpre okno, in snel puško. Aksinja je razpahnila loputi.

— Tiše! Pozdravljeni! Ne odpiraj duri, skoz okno pojdem, — je šepetaje rekel Grigorij.

Stopil je na zagreb. Aksinje gole roke so se oklenile njegovega vratu. Tako so drgetale in se tresle na njegovih ramah, te drage roke, da se je njihovo drhtenje preselilo še na Grigorija. — Ksjuša... počakaj... primi puško, — je zatikovalje se komaj slišno zašepetal.

Grigorij je z roko podržal

sabljo, stopil čez podoknico in zaprl okno.

Hotel je objeti Aksinjo, a ta se je težko zgrudila pred njim na kolena, objela njegove noge, se z obrazom prižela na mokri plašč in se vsa stresala od zadrževanega hlipanja. Grigorij jo je dvignil in posadil na klop. Aksinja se je sklanjala k njemu, mu skrivala obraz na prsi, na gosto vztrepetavala in stiskala z zobmi zaslec plašča, da bi pridušila ihtenje in ne prebujala otrok.

Videti je bilo, da je tudi njo, tako krepko, zlomilo trpljenje. Videti je bilo, da je imela te mesece grenko življenje... Grigorij ji je božal lase, razpletene po hrbtu, vroče in od znojne mokro čelo. Pustil ji je, da se je do mile volje razjokala, potem pa je vprašal:

— Sta otročka živa in zdrava?

— Sta.

— Dunjaška?

— Tudi Dunjaška... Živa je... in zdrava...

— Je Mihail doma? Ampak počakaj no! Nehaj, vso srajco imam že mokro od tvojih solz... Ksjuša! Ljuba moja, dosti. Ne utegneš vekati, ni dosti časa... Je Mihail doma?

Aksinja si je obrisala obraz in z mokrimi rokami stisnila Grigoriju lica. Nasmihala se je skozi solze in tiho rekla, ne da bi odmaknila oči od ljubeča:

— Saj ne bom več... Sem že tiho... Ni Mihaila, že drugi mesec je v Veškah, služi v neki ednici. Pojdi na pogledat otroka! Joj, nismo te čakali in se te nadejali!...

Mišatka in Poljuška sta razbrčana spala na postelji Grigorij se je nagnil nad nju, malo postal, odšel po prstih in molče sedel poleg Aksinje.

DELO BI RAD

dobil pred kratkim došli rojak. Izučeni tesar-mizar. Sprejme tudi kako drugo delo. Kdor ima kakšno delo, je prošeno, da sporoči na

1309 E. 55 St., HE 4530

VDOVEC

se želi seznaniti s Slovenko, v starosti 50 do 60 let, brez otrok. Imam svoj dom in nekaj prihrankov. Katero zanima, naj pusti svoje ime in naslov v uradu "Enakopravnosti."

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženske, da ume-rita opore.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

THE JAMES CHINA CO.

3370 EAST 55th STREET, pri BROADWAY
Cleveland 4, Ohio — tel. VU 3-5550

Vabljeni ste, da obiščete našo razložbeno sobo; imamo popolno zalogo namizne posode ameriškega in importiranega izdelka; majhne figure, itd. Vse po zmernih cenah.

PERUTNINA

17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS

V zalogi imamo vedno mlade piščance in vseh vrst perutnine. Se priporočamo za svahte, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.

ANDY HOČEVAR in SINOVI

TEL. v trgovini: Montrose 2369—na domu: Montrose 1368 W

— Kaj pa ti? — je z vnetim šepetom vprašala. — Kako si prišel? Kje si pa hiral? A kaj, če te ujamejo?

— Pote sem prišel. Ne boj se, ne ujamejo me! Pojdeš?

— Kam?

— Z menoj. Ušel sem iz tolpe. Pri Fominu sem bil, si slišala?

— Sem. Kam pa naj grem s teboj?

— Na jug. Na Kuban ali še dalje. Bova še kako živila in se prebela, a? Nobenega dela me ni sram. Moje roke morajo delati, ne pa vojskovati se. Vsa duša se mi je razbolela te mesece... Nu, o tem pozneje.

— Pa otroka?

— Ju pustiva Dunjaški. Potem bova že videla. Pozneje ju vzameva. Nu? Greš?

— Griša... Grišenka...

— Nikar! Brez solz. Dosti je že! Potem se bova cemerila, časa bo dovolj... Pripravi se, moja konja čakata v grapi. Nu? Greš?

— Kako si pa misliš? — je na mah rekla Aksinja, prestrašeno pritisnila roko na usta in pogledala po otrocih. — Kako si pa misliš? — je že šepetaje vprašala. — Misliš, da mi je prijeto sami? Pojdem, Grišenka, ljubljani moj! Peš pojdem, po vseh štirih pojdem za teboj, sama pa ne bom več ostajala! Tu mi ni ostati brez tebe... Rajši me ubij, samo ne puščaj me več!...

Siloma je prižela nase Grigorija. Poljubljal jo je in se ozrl v okno. Poletne noči so kratke. Treba je hiteti.

— Kaj boš malo legel? — je vprašala Aksinja.

— Kaj pa misliš! — je prestrašeno vzkliknil. — Skoraj se zdani, treba je iti. Obleci se in

Podr. št. 5 Slovenske
moške zveze

Uradniki za l. 1949

Predsednik John Sever
Podpredsednik Joe Ponikvar
Tajnik-blagajnik Tony Krampel,
1003 E. 66 Pl., Tel.: EN 5408.

Zapisnikar Frank Kuhar
Nadzorni odbori Frank Kuhar,
Andy Campa in Louis Erste.
Zastopniki za Federacijo SMZ:
Frank Cesnik, Tony Krampel,
Louis Erste in Matt Zaman.

Seje se vršijo vsako 3. soboto v mesecu, soba št. 4 Slov. nar. doma na St. Clair Ave., ob 8. zvečer. Tajnik pobira asesment vsakega 25. v mesecu v SND.

pojdi, pokliči Dunjaško. Pogovoriva se z njo. Še v temi morava priti do Suhenga loga. Tam bova v gozdu prebela dan, ponoči pa dalje. Ali boš vzdržala na konju?

— Moj bog, naj bi bilo karkoli, ne pa — na konju! Še zmeraj mislim, ali se mi vse skupaj ne sanja? Dostikrat te vidim v sanjah... na vse mogoče načine. — Aksinja si je urno česala lase, držala v zobeh lasnice, in govorila nerazločno, tiho. Hitro se je oblekla in krenila k vratom.

— Naj zbudim otroka? Ju boš vsaj videl.

— Ne, nikar, — je odločno rekel Grigorij.

Vzel je iz čapke mehur in začel zvijati cigareto, kakor hitro pa je Aksinja odšla, je naglo stopil k postelji in dolgo poljubljal otroka, potem pa se spominjal Natalje, se spominjal še mnogočesa iz svojega težavnega življenja in zajokal.

Ko je Dunjaška stopila čez prag, je rekla:

— Nu, pozdravljen, bratec! Si jo primahal domov? Kaj pa ti je treba bloditi po stepi... in je začela jadikovati. — Učakala sta drobščančka očeta... Ob živem očetu sta bila sirotici. Grigorij jo je objel in robato rekel:

— Tiše, da otrok ne zbudiš! Kar nehaj o tem, sestra! Slišal sem že to muziko! Solz in gor-

ja pa imam sam svojega zadosti... Nisem te zato klical. Boš vzela otroka v rejo?

— Kam pa pojdeš ti?

— Odhajam in Aksinjo jem s seboj. Boš vzela otroke k sebi? Ko si dobim delo, ju vzamem s seboj.

— Nu, kako pa? Če pa oba gresta, ju vzamem. Menda ne bosta na sredi ceste obstala, tujim ljudem ju pa tudi menda ne boš obesil...

Grigorij je molče poljubljal Dunjaško in rekel:

— Veliko sem ti dolžan, sestra! Vedel sem, da ne boš odrekla.

Dunjaška je molče sedla na skrinjo in vprašala:

— Kdaj gresta? Precej?

— Da.

— Kaj pa hiša? Gospodarstvo?

Aksinja je neodločno odgovorila:

— Sama glej. Dobodi stanovanje — ali naredi, kakor veš. Kar bo ostalo obleke, imetja, prenese k sebi...

V MENTOR

blizu Lakeshore Blvd. se prodaja hišo s 4½ sobami spodaj; sobe zgoraj. Hiša je stala \$10,600, vdova bo žrtvovala za \$9,200 za hitro prodajo. Pokličite

DI 2925

ZAHVALA

za pokojnim

JOSEPH F. TERBIZAN

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za obiske, kartice, pomoč in druge izraze simpatij ob času boleznin in smrti pokojnika. Ravno tako se želimo zahvaliti vsem, ki so prispevali namesto cvetlic za American Cancer Society in druge dobre ter koristne namene.

Obdržite si ga v spominu kot aktivnega moža, kakršnega ste poznali ko je še deloval z vami za bratske in kulturne organizacije.

Soproga, sin, hči

MARIE in FRANCES, sestre v Jugoslaviji
ANGELA, sestra v Argentini

EAT THE SEED

...and you lose the harvest!

THE MONEY you have today can be the seed that grows into dreams come true. Eaten up today in spendthrift buying, it only gives momentary satisfaction. But planted wisely, it can bring you a harvest of farm or ranch expansion—education for the kiddies—that long vacation trip you've wanted.

Put profits where they grow. Invest every possible penny in U. S. Savings Bonds. Then every \$3 you plant today, will allow you to reap a harvest of \$4 in ten short years.

Dean W. I. Myers of Cornell University,

says: "A financial reserve in U. S. Savings Bonds is just as important a part of a well-managed farm or ranch business as is land, livestock, and machinery. Agriculture is a speculative business, and farm and ranch people need to have their financial reserves in the safest possible form and where they will always be readily available. Nothing meets these two requirements as well as United States Savings Bonds."

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement — prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

Curtains Up!

The curtain is up for Iva Kitchell as the famous dance satirist begins a nationwide series of recitals. For the tour, Iva chose a gold and white sheer nylon voile curtain material to create an evening gown for herself (above), using F. Schumacher's Hawaiian Islands Group print called "Waikiki Wave" a design by Dorothy Draper, internationally famous decorator.

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI

RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik